

PERU

1. Kalite Altyapısı

Peru'nun ulusal kalite altyapısı, 11 Temmuz 2014 tarihinde çıkarılan Kanun No. 30224 ile belirlenmiştir. Söz konusu kanun ile, Ulusal Kalite Sistemi (SNC) ve Ulusal Kalite Altyapısı Konseyi (CONACAL), Ulusal Kalite Enstitüsü (INACAL) ile oluşturulmuştur.

CONOCAL “Consejo Nacional para la Calidad” (Ulusal Kalite Altyapısı Konseyi) kalite altyapısı konularında koordinasyon sağlayan üst kurul olup, hem kamu hem de özel sektör temsilcilerinden oluşmaktadır. Başlıca amacı kalite altyapısı politikalarını Bakanlar Kurulu'nun onayına sunmak, ilgili politikaların uygulanmasını sağlamak ve ulusal standardizasyon, uygunluk değerlendirme, akreditasyon ve metroloji planlarının geliştirilmesini teşvik etmektir.

INACAL “Instituto Nacional de Calidad” (Ulusal Kalite Enstitüsü) ise standardizasyon, metroloji ve akreditasyon konularının yürütülmesinden sorumlu en yüksek düzenleyici kuruluştur. INACAL bünyesinde, standardizasyon, metroloji, akreditasyon ve uygunluk değerlendirmesi alanlarının her biri için ayrı Genel Müdürlükler bulunmaktadır. INACAL, Peru Üretim Bakanlığına bağlı bir kuruluş olup, kamu hukuku kapsamında idari, işlevsel, teknik, ekonomik ve mali özerkliğe sahiptir.

INACAL, CONACAL tarafından onaylanan düzenleyici çerçeve, planlar ve hedefler doğrultusunda faaliyet göstermektedir. INACAL, sektörel kalite altyapısı politikalarını yürütmek, uluslararası düzenlemeler doğrultusunda standardizasyon, akreditasyon, metroloji ve uygunluk değerlendirmesi konularını düzenlemek ve ülke genelindeki kalite altyapısı hizmetlerini desteklemekten sorumludur.

Teknik düzenlemeler çeşitli bakanlıklar tarafından kendi yetki alanlarında doğrultusunda hazırlanmaktadır. Teknik düzenlemeler hazırlanırken mevcut bilimsel ve teknik kanıtlara başvurulması gerekmektedir. Teknik düzenlemeleri hazırlayan bakanlıklar Dış Ticaret ve Turizm Bakanlığından (MINCETUR) görüş almak zorundadır. MINCETUR, teknik düzenlemelerin Dünya Ticaret Örgütüne bildiriminden ve takibinden sorumlu kuruluş olarak görülmektedir. Teknik düzenlemeler ilgili bakanlığın internet sitesinden (<http://consultasenlinea.mincetur.gob.pe/webRT/frnBuscador.aspx>) sorgulanabilmektedir.

2. İthalat Denetimleri

a. Genel Bilgiler

Peru'da dış ticaret işlemlerinin büyük çoğunluğu Dış Ticaret için Tek Pencere (Ventanilla Unica de Comercio Exterior - “VUCE”) sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Sistem ithalat/ihracat/uluslararası taşımacılık operasyonlarında yer alan kuruluşların prosedür ve

belgelere elektronik ortamda erişimini sağlamaktadır. Dış ticaret işlemlerinde fiziki belgeler yerine elektronik belge edinilmesi sağlanmaktadır. Dış ticaret işlemleri için gerekli birçok belge (menşe belgesi, ithalat izinleri vs) sistem üzerinden edinilebilmektedir. (<https://landing.vuce.gob.pe/componentes/>)

Peru'ya ithal edilecek ürünlerin teknik düzenlemelere uyması zorunludur. Teknik düzenlemeler genellikle insan sağlığı ve güvenliğini korumak ve tüketicilere doğru bilgi sağlamak amacıyla özellikle eczacılık ürünleri, sıhhi ürünler, tıbbi cihazlar ve gıda ve içecekleri kapsamaktadır. Ayrıca 1 yıllık bir süre için, milli güvenlik, sağlık ve çevre konularında acil teknik düzenlemeler de uygulanabilmektedir. Bu tür düzenlemelerin süresi uzatılabilmekte veya normal teknik düzenlemelere de dönüştürülebilmektedir. Son yıllarda oyuncaklar için acil teknik düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Teknik düzenlemelere konu olan ürünler için Bakanlıklarca görevlendirilmiş bazı kamu ve özel kuruluşlarca belge düzenlenmesi gerekmektedir. Teknik düzenlemelere konu olan ürünlerin imalatçı ve ithalatçıları ilgili Bakanlıklara 1 yıllığına verilen ve sonrası için tekrar yenilenebilen uygunluk bildirimi için müracaat ederler. İthalatçılar bu bildirimi tüm gümrük işlemleri için kullanabilmektedir.

İthal ürünlerin ilgili şartlara uygunluğunun denetimi temel olarak ithalat aşamasında yapılmaktadır. Gümrüklerde yeşil, turuncu ve kırmızı hatlar mevcuttur. Kırmızı hatta yönlendirilen mallar belge ve fiziki kontrole tabi tutulmaktadır. Turuncu hatta giren mallar ise sadece belge kontrolüne tabidir. Söz konusu kontroller Peru Gümrük İdaresi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Belirli Sektörlerde Teknik Düzenlemeler ve Belge Süreçleri

Bitki, hayvan, bitkisel ve hayvansal ürünler ile gıda ürünlerinin ithalatına ilişkin belge süreçleri aşağıda açıklanmaktadır:

Tarım ve Sulama Bakanlığına bağlı Ulusal Tarım Sağlığı Ajansı (SENASA), birincil üretim ve işleme aşamasında yer alan bitkisel ve hayvansal kökenli gıda ürünlerinin güvenliğinden sorumludur. Bu kapsamda, söz konusu ürünler için Peru'ya varış noktasında SENASA tarafından sağlık muayenesi yapılmaktadır.

İthalatçı, Dış Ticaret İçin Tek Pencere (VUCE) uygulaması aracılığıyla muayene talebinde bulunmalı ve aşağıdaki belgeleri sunmalıdır:

- Başvuru Formu
- Ülkenin resmi kurumu tarafından düzenlenmiş İhracat Sağlık Sertifikası
- Konşimento veya Havayolu Taşıma Belgesi
- Ticari İşlem Belgesi (satın alma/satış)

Sağlık Bakanlığı'na bağlı Çevre Sağlığı ve Gıda Güvenliği Genel Müdürlüğü (DIGESA) ise balıkçılık ve su ürünleri dışında kalan endüstriyel gıda ürünlerinin güvenliğinden sorumludur. Bahse konu ürünlerin Peru'ya ithalatı için DIGESA ile iletişime geçilmeli ve ürünlerin ülkeye girişinden önce yetkilendirme yapılarak sağlık kaydı alınması gerekmektedir. Sağlık Kaydı almak için gerekliliklerden biri, menşe ülkedeki yetkili

kurum tarafından verilen Serbest Satış Sertifikası'na (CLV) sahip olmaktır. Sağlık kaydı için VUCE üzerinden aşağıdaki bilgilerle ithalatçı tarafından başvurulmalıdır.

- Şirketin Adı, Adresi Ve Vergi Numarası.
- Ürünün Markası.
- Üretici Firmanın Adı, Adresi Ve Ülkesi.
- Ürünün Fiziksel-Kimyasal Ve Mikrobiyolojik Analiz Sonuçları.
- Bromatolojik Analiz Sonucu.
- Bileşenlerin Ve Katkı Maddelerinin Bileşimi Listesi.
- Depolama Koşulları.
- Kullanılan Ambalaj Hakkında Bilgiler (Tip, Malzeme Ve Sunum).
- Ürünün Normal Koşullarda Raf Ömrü.
- Üretim Lot/Parti/ Seri Numarası

Ulusal Balıkçılık Sağlığı Ajansı (SANIPES) ise balıkçılık ve su ürünleri sektöründe (birincil üretim, birincil işleme ve işlenmiş ürünler) sağlık otoritesi olarak görev yapmaktadır. Balıkçılık ve su ürünleri ile hidro-biyolojik ürünleri için kullanılan veteriner ve gıda ürünlerinin sağlık, güvenlik ve izlenebilirlik standartlarına uyum sertifikaları düzenlenmektedir.

Zorunlu belgelendirme talep edilen ürünler	Talep edilen belgenin mahiyeti (CE, helal sertifikası, diğer)	Söz konusu belgeleri veren/düzenleyen kurum/kuruluş
GTIP koduna bağlı olarak bitkiler, sebzeler, böcek ilaçları, tohumlar, veteriner ilaçları, hayvansal gıda ürünleri	Permiso fitosanitario de importación (Bitki sağlığı ithalat izni)	SENASA - “Servicio Nacional de Sanidad Agraria” (Ulusal Tarım Sağlığı Ajansı)
Hayvansal kökenli ürünler	Permiso zoosanitario de importacion (İthalat hayvan sağlığı izni)	SENASA - “Servicio Nacional de Sanidad Agraria” (Ulusal Tarım Sağlığı Ajansı)
GTIP koduna bağlı olarak oyuncaklar ve / veya ofis malzemeleri	Permiso sanitario de importacion (İthalat sağlık izni)	DIGESA - “Dirección General de Salud Ambiental” (Çevre Sağlığı Genel Müdürlüğü)
GTIP'e bağlı olarak paketlenmiş gıda ürünleri ve içecekler	Permiso sanitario de importacion (İthalat sağlık izni)	DIGESA - “Dirección General de Salud Ambiental” (Çevre Sağlığı Genel Müdürlüğü)
GTIP'e bağlı olarak balık ve su ürünleri kaynakları ve / veya ürünleri	Certificado sanitario (Sağlık sertifikası)	SANIPES - “Organismo nacional de sanidad Pesquera” (Balıkçılık Ulusal Ajansı)
GTIP'e bağlı ilaçlar ve tıbbi girdiler	Certificado sanitario (Sağlık sertifikası)	DIGEMID - “Dirección General de Medicamentos Insumos y Drogas” (İlaçlar ve Tıbbi Girdiler Müdürlüğü)

b. Karantina İşlemleri

Peru'ya bitkisel ve hayvansal ürünlerin ithalatında, ön onay, ithalat protokolleri gibi çeşitli idari prosedürler uygulanmaktadır.

Bitkisel Ürünler

Bitki Karantina Yönetmeliği uyarınca ürünler risk durumuna göre karantina, muayene, yeniden ihracat veya imha gibi uygulamalara tabi tutulabilmektedir. SENASA tarafından, söz konusu ürünler için Peru'ya varış noktasında sağlık muayenesi yapılması zorunludur.

Ürünler ülkeye girdikten sonra, resmi tecrit koşulları altında, bitki çoğaltım materyallerine yönelik fitosaniter (bitki sağlığı) doğrulama süreci yürütülmektedir. Giriş sonrası karantinaya tabi ürünler yalnızca SENASA tarafından belirlenen kontrol noktalarından ülkeye sokulabilmektedir.

İthal edilen ürünlerin karantina zararlılarından arındırılmış olduğunun teyidi amacıyla, giriş sonrası karantina süresi üç ay olarak belirlenmiştir. Bu süre boyunca SENASA tarafından üç denetim yapılmakta; yetiştirilen bitkilerin vejetatif parçalarından örnekler alınarak karantina zararlılarının varlığına yönelik testler gerçekleştirilmektedir.

Karantina zararlılarının bulunmaması halinde, karantina süreci sonlandırılmaktadır. Ancak zararlı tespiti durumunda, aynı ithalat dosyası kapsamında ülkeye giriş yapan tüm bitkiler imha edilmektedir.

Hayvansal Ürünler

Canlı hayvanlar ve üreme materyalleri, karantina uygulamasına tabi ise sadece yetkilendirilmiş kontrol noktalarından ülkeye giriş yapabilmektedir. İthalatçı SENASA'ya ilgili karantina istasyonu için denetim talebinde bulunmak zorundadır. Bu talep, hayvanların tahmini varış tarihinden en az 7 gün önce ve en fazla 30 gün önce yapılmalıdır.

Üreme materyalinin hangi kısımlarının test edileceği veya karantinaya alınma süreci yetkili kurum tarafından belirlenmektedir. Ayrıca, çıkış ülkesindeki karantina işlemleri SENASA tarafından sorgulanabilmektedir.

c. Etiketleme

Peru'da perakende satışa yönelik birçok ürünün satış noktasına gelmeden önce İspanyolca olarak etiketlenmesi ve ilgili teknik düzenlemelere uyması gerekmektedir. Bu uygulamanın özellikle paketlenmiş gıda ürünlerinde son derece sıkı olduğu görülmektedir. Endüstriyel gıdalara ilişkin sağlık kayıt işlemleri Sağlık Bakanlığı'na bağlı Çevresel Sağlık ve Gıda Güvenliği Genel Müdürlüğü (DIGESA) tarafından yürütülmektedir. Rekabetin ve Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması Kurumu

(INDECOPİ) bünyesinde yer alan Tüketici Koruma Ofisi ise gıda ve içeceklerin etiket kontrolünden sorumludur.

Tüm ambalajlı gıda ve içecek ürünlerinin etiketinde bulunması gereken bazı bilgiler aşağıda yer almaktadır:

- Ürün Adı: Ürünün adı açıkça belirtilmelidir.
- İçindekiler ve Katkı Maddeleri: Üründeki tüm bileşenler, katkı maddeleri ve kullanım talimatları etiket üzerinde yer almalıdır.
- Üretici Bilgileri: Üreticinin adı ve adresi etiket üzerinde bulunmalıdır.
- İthalatçı Bilgileri: İthalatçının adı, ticari adı, adresi, telefon numarası ve vergi numarası (RUC) etiket üzerinde yer almalıdır.
- Sağlık Kayıt Numarası: Ürünün, yetkili sağlık kurumları tarafından onaylandığını gösteren kayıt numarası belirtilmelidir.
- Son Tüketim Tarihi: Ürünün son kullanma tarihi, üreticinin belirlediği raf ömrüne göre belirtilmelidir.
- Üretim Lot Kodu ve Koruma Koşulları: Ürünün üretim lotu ve özel saklama koşulları (varsa) etiket üzerinde yer almalıdır.
- Net Ağırlık veya Hacim: Ürünün net ağırlığı veya hacmi belirtilmelidir.
- Menşei Ülke: Ürünün üretildiği ülke etiket üzerinde yer almalıdır.

Etiket ayrıca varsa tehlikeli muhteviyata ilişkin bilgileri de içermelidir. Bu bilgiler açık ve görülebilir şekilde İspanyolca olmalıdır.

Şeker, tuz ve doymuş yağ içeren gıda ve içeceklerde, bu bileşenlerden belirli sınırları aşan miktarlarda bulunuyorsa, etiket üzerinde uyarı bulunmalıdır. Bu uyarı, Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen kriterlere göre yapılmaktadır.

Gıda ambalajları gıda güvenliğini etkilemeyecek zararsız maddelerden yapılmalıdır. Sağlık Bakanlığının standartlarına göre ambalajlar ürünün kalitesini son kullanım tarihine kadar muhafaza edecek şekilde imal edilmelidir. Geri dönüşümden elde edilen kağıt, karton ve plastiklerin gıda ambalajında kullanımı yasaktır.

Gıda ve içecek imalatında kullanılan girdi ve katkı maddeleri DIGESA tarafından oluşturulan sağlık kalite şartlarına uygun olmalıdır. Gıda katkı maddelerinin Codex Alimentarius'un gıda katkı maddeleri listesinde yer alması zorunludur.

d. Bitki Sağlığı Önlemleri

Bitkilerin, bitkisel ürünlerin ve diğer düzenlemeye tabi ürünlerin ithalat işlemleri öncesinde SENASA tarafından Bitki Sağlığı İthalat İzni (PFI) düzenlenmesi gerekmektedir. Söz konusu belgenin menşe ülkede resmi sertifikalandırmadan ve Peru'ya sevkiyattan önce düzenlenmesi gerekmektedir. Bu belgenin alınmasından sonra menşe ülkedeki sağlık sertifikası işlemlerine başlanmaktadır.

İthal edilmek istenen ürünlerin Peru'nun belirlediği güvenlik gereklerini karşılamaması halinde, Zararlı Risk Analizi raporu talep edilmektedir. SENASA ilgili ürünleri 5 ayrı risk kategorisine ayırmış olup, risk kategorilerine ilişkin bilgiye ilgili kurumun internet sitesinden ulaşılabilir. (<https://www.gob.pe/institucion/senasa/informes-publicaciones/1327198-lista-de-mercancias-agrarias-reguladas>)

e. Helal Belgelendirme

Peru'da Helal Sertifikasyonu gönüllü bir süreç olup, çok yaygın olarak görülen bir uygulama değildir. Diğer taraftan, Müslüman nüfusun yoğun olduğu ülkeler ile ticari ilişkilerini geliştirmek isteyen Perulu şirketlerin helal sertifikalar edindiği bilinmektedir.

Peru İslam Derneği, Peru'da Helal Sertifikası vermekle yetkilendirilmiş tek kurumdur. Helal sertifikalarının edinilmesi için sertifikalandırılacak ürünün bileşimi, üretim süreci, ambalajlama ve taşıma işlemleri için tam bir rapor ile Peru İslam Derneğine başvurulmaktadır. Bahse konu dernek tarafından ilgili raporlar ve yerinde denetim sonucunda uygun görülmesi halinde sertifika sağlanmaktadır.

Ayrıca, Peru İhracatçı Birliği tarafından Dubai merkezli Helal Ticaret ve Pazarlama Merkezi ile helal sertifika süreçlerinin yaygınlaştırılması ve Peru ürünlerinin helal sertifikası alabilmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir.

3. İthalatta Talep Edilen Belge Örnekleri

Bazı gıda ürünlerinin ithalatı için talep edilen sertifika örneklerinin bazılarını aşağıdaki link üzerinden erişilebilmektedir.

(http://www.digesa.minsa.gob.pe/Orientacion/Modelos_Certificados_Importacion.asp)

4. Diğer Önemli Hususlar

Peru basit ve neredeyse yatay bir tarife yapısına sahiptir. Ülkenin tüm tarife satırlarında uyguladığı gümrük vergisi oranları % 0, % 6 ve % 11 olarak belirlenmiştir. Düşük vergi oranları ile dikkat çeken Peru'nun gümrük mevzuatı nispeten basit olmakla birlikte, ithalat için gerekli olan izinlerin alınması uzun sürmekte ve ihracatımızda gecikmelere sebep olabilmektedir.